

znala da nisu zadovoljavali Natine i Vitove kriterije, nije ih dovela kući.

Jedno popodne tokom ručka, nekoliko mjeseci poslije zabavljanja s Milošem, Vito je upita da li namjera va dovesti Miloša kući da ga oni upoznaju. Suzana ispusti viljušku od iznenađenja. Vitovo pitanje značilo je da su oni preko svojih kanala provjerili Miloševu „podobnost“ i da Miloš zadovoljava njihove kriterije.

15.

Nema boljeg pogleda na Mostar nego sa Bjelušina. Smješteno na istočnoj, lijevoj strani Neretve brdo Bjelušine izdignuto je i nadneseno nad Mostar. Dovoljno je udaljeno da se sa njega vidi daleko uz i niz Neretvu, ali još uvijek blizu da se gotovo mogu prepoznati lica ljudi na ulicama. Tu na brdu, na jedinoj maloj zaravni, smjestila se Saborna crkva Svete Trojice. Suzanina porodica generacijama živi dolje ispod Bjelušina. Većina udaja i ženidbi u porodici obavljena je tu u crkvi Svete Trojice. Zato je želja njene porodice bila da se svadba obavi u toj crkvi. Suzaninom ocu to je bilo posebno važno. Jedinica, Suzana mu je bila i sin i kćer. Miloš nije volio velike ceremonije, ali se saglasio da vjenčanje bude u crkvi. Kad su prve subote po Ilindanu njih dvoje izašli iz crkve sunce se već bilo diglo iznad Bjelušina. Mostar je ležao ispod njih, a zrak je još uvijek imao jutarnju svježinu. Miloš zastade na stepenicama i stisnu Suzaninu ruku. Kad ona zastade on se spusti za jednu stepenicu i primače usne njenim. I čar njenih usana i miris njene kose i njenog vrata bili su sada drugačiji. Svježina jutarnjeg mostarskog zraka učini njene mirise još zamamnijim. Miloš bi rijetko glasno izgovarao riječi kojima bi naglašavao da je voli. On je nju, zaista, iskreno volio i činilo mu se suvišnim

da joj to stalno govori. Suzana mu je često prigovarala da je škrt na riječima. Tada, poslije poljupca na stepeništu, osjetio je jaku potrebu da joj to kaže:

– Volim te – reče tiho i pogleda je u oči. Jačina njegovog glasa bila je podešena tako da je samo ona razgovjetno čula njegove riječi.

– Zauvijek? – tiho upita ona.

Oboje su u tome momentu znali da je sva ceremonija i zaklinjanje u crkvi bilo za druge, a da je je ovo momenat samo za njih dvoje.

– Zauvijek! – reče Miloš naglasivši riječ „uvijek” kao da naglašava da shvata značenje i dužinu pojma „uvijek.”

– I ja tebe – tiho reče Suzana.

On je još jednom poljubi, a onda povede niz crkveno stepenište.

Dok su išli iz crkve kolona automobila zastade na malom proširenju odakle se vidjelo kako Neretva svjetluca između kuća. Sunce je već bilo dovoljno visoko pa su se zraci reflektovali od riječne talase. Kad se gleda prema dolini taj bljesak Neretve izaziva i čovjek ne može, a da ne obrati pažnju na rijeku. Miloš zaustavi pogled na Neretvi i tad mu se pojavi Neirin lik. Vidio je samo njenu glavu, onako kako ju je vidio posljednji put na Starom mostu. Crna polukratka kosa, zataknuta na lijevoj strani iza uha, duge šiške gotovo do očiju i crne, vlažne oči bile su iste kakvih se sjeća. Ali izraz lica bio joj je drugačiji, onda je bila ozbiljna bez i jedne linije na licu, a sada je imala izraženu smijavicu od ivice nosa do kraja usana. Kao da će da prsne u smijeh.

Suzana ga povuče za ruku, on se pomače i slika nestade.

– Neretva... – prozbori Miloš.

– Lijepa je – reče Suzana i privi se uz njega.

Miloš je još jednom tog dana pomislio na Neiru i na sliku koja mu se jutros pojavila. Je li to stvarno nekako Neira bila prisutna? Ili su se, zbog jakog osjećanja, u njegovoj glavi na momenat otvorile sve kutije sreće pa i kutija u kojoj je bila Neira.

Godinama kasnije ta kutija u njegovoj glavi je ostala zatvorena, i samo ju je nekoliko puta Miloš otvarao.

Pet godina poslije svadbe, kad je postavljao novu policu za knjige u njihovom stanu, slučajno otvori knjigu koju je dobio na poklon od Neire. „... jer volim”, pisalo je na kraju posvete.

Nije odmah mogao da se sjeti kada i zašto mu je ona poklonila tu knjigu. U posveti nije bilo datuma. Vjerovatno nije ni vezano za neki važan datum. A onda mu se bistro pokazala momenat kad mu je ona poklanjala knjigu. Bilo je to poslije njihove prve zajedničke noći u stanu njene tetke u sarajevskom naselju Grbavica. Većinu stvari koje su ga vezivale za Neiru davno je bacio. Ostavio je samo pet slika na kojima je bila Neira. Bile su u kartonskoj kutiji od cipela u kojoj Suzana i on drže slike koje nisu dovoljno dobre da budu u pažljivo složenim foto-albumima, koje je uređivala Suzana. On je već davno iz te kutije odvojio sve slike gdje je Neira bila sama ili samo s njim i bacio ih. Ostalo je samo tih pet slika na kojima je Neira bila zajedno sa ostalim društvom. Nije se mogao sjetiti kada je posljednji put pogledao te slike.

Dok je ostavljao knjigu na policu pojavi mu se slika njihovog rastanka, kao da se u njegovoj glavi otvori neka druga kutija sa slikama. U njegovom sjećanju su

postojale dvije slike tog događaja. Jedna sa ozbiljnim Neirinim licem i druga sa onim prikrivenim smiješkom, koji je vidio na dan Suzanine i svoje svadbe. Nije više bio siguran koja je prava slika, a koju je on domislio kasnije. Šta, u stvari, znači prava slika? Onda kad su se rastali, Neira je bila toliko daleko da on nije mogao da vidi izraz njenog lica. On je i tada zamislio njen lik, u mislima stvorio sliku i pohranio je u kutiju u svojoj glavi. Na kraju je zatvorio kutiju, kao što se zatvara stvarna kutija sa pravim papirnim slikama. Na vrhu kutije ostavio je dvije slike koje podsjećaju na njihov rastanak na Starom mostu, a ispod njih pohranio sliku momenta kad mu je Neira poklonila knjigu.

16.

Tek kad je dobila treće pismo od Damira, kad je treći put dolazeći s posla zatekla Damirovo pismo na trpezarijskom stolu i majku sjedeći preko puta s upitnim pogledom, Neira odluči da mu odgovori. Napisala mu je šta radi na poslu, spomenula nekoliko zajedničkih prijatelja koje je vidjela, i na kraju završila željom da mu ne bude puno teško u vojsci. Miloša nije spominjala.

Naredno pismo mu je poslala tek kad su se opet nakupila tri njegova pisma. U posljednjem pismu on joj je napisao da, pošto nije koristio redovno odsustvo, dolazi iz vojske petnaest dana ranije. Javio joj se odmah po povratku iz vojske i pozvao je da dođe na slavlje koje je priređivao klub povodom njegovog povratka. Neira je pristala da dođe. Velika sala kluba je bila puna gostiju. Damir se trudio da nakratko popriča sa svim gostima. Neira je znala većinu gostiju i nije se osjećala usamljeno. Na kraju večeri Damir joj priđe i predloži da je otprati kući. Usput su pričali o gostima sa slavlja. Damir poželje da joj predloži da se vide neku od narednih večeri, ali pred njenom zgradom, iz straha da ga ne odbije, na brzinu je poljubi u obraz i poželje joj laku noć.